Metodguide

GÖTEBORGS REGIONEN

Samtalskarta för delaktighet / samverkan / deltagande

Rapport
2021

Göteborgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.

Göteborgsregionen 2021
Miljö och samhällsbyggnad
Box 5073, 402 22 Göteborg
gr@goteborgsregionen.se
Text: Lisa Bomble
Layout: Göteborgsregionen

GÖTEBORGS REGIONEN

Innehåll

Inledning/förord 4
Ladda ned hjulet här, som A3 4

Syfte 5

Material du behöver 5

Förberedelser 5

Genomförande 5

Kartans delar 6
TALA 6
LYSSNA 6
DIALOG 6
LÖSA 6
GÖRA 6
UTVÄRDERA 6

Inledning/förord

Ibland behöver man prata om hur och med vilka man samarbetar, inte bara om det man samarbetar om. Den här samtalskartan kan användas på många sätt. Till exempel för ett enskilt möte, för en hel verksamhet eller för en förändringsprocess. Kartan bygger på modeller och teorier om hur samarbete mellan olika personer eller grupper innehåller faser och roller som vi är olika rustade att ta oss an.

Delaktighet utvärderas ofta utifrån ett vi och dem, där någon delar med sig av makt eller inflytande till någon annan i större eller mindre grad. Den här kartan utgår från att en grupp tillsammans har samarbetat i ett gemensamt vi. Men den kan också användas för att illustrera ”hur mycket” eller ”hur bra” man samverkat med eller bjudit in andra i olika faser av arbetet.

Kartan går att läsa som ett processhjul där faser avlöser varandra medsols, men den kan också läsas som just en karta där man befinner sig mer eller mindre nära, högt eller lågt i olika sätt att samarbeta.

Om man planerar en delaktighetsprocess utifrån kartan kan den användas för att planera och illustrera hur man har tänkt att arbeta. När arbetet är slut kan man då lägga en motsvarande men utvärderande karta ovanpå och visuellt visa hur väl planen uppfyllts.

Det finns egentligen inget rätt eller fel sätt att använda kartan. Ett samtal om vad den kan betyda och hur den kan användas för er leder till ett samtal om hur ni arbetar med delaktighet. Om du ritar punkter, linjer eller fyller kartan med färg beror helt enkelt på hur du/ni vill använda den.

Även om kartan går att läsa som ett processhjul, så kan ett samarbete hoppa hit och dit mellan delarna. Man kan börja i en utvärdering eller hitta ett avslut i en ny dialog mellan nya parter. En återkoppling kan leda till ett nytt samtal och att lyssna kan visa på något som behöver göras direkt.

Lisa Bomble, projektledare, Göteborg 2021

Ladda ned hjulet här, som A3

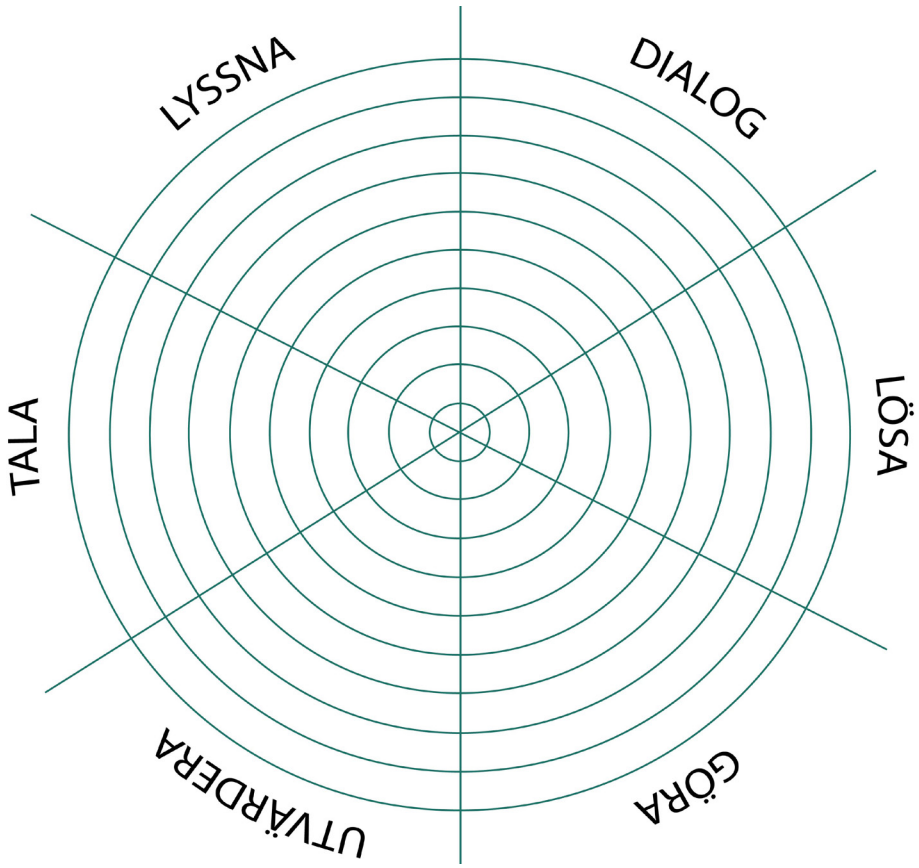

Syfte

I sammanhang där vi samverkar eller där vi bjuder in en grupp utomstående att delta, finns det ofta anledning att fundera på hur vi samverkar och på hur samarbetet fungerar. Ibland fastnar vi dock i vad orden betyder och har svårt att se ett projekts eller en process olika skeden och våra olika roller. Samtalskartan är ett försök att skala av samtalet till att handla om vilka som är med och på vilket sätt i ett arbetes olika faser.

Verktyget kallas för en karta just för att den är tänkt att hjälpa er orientera er i såväl projektet som i arbetssätten. Den går att använda på många olika sätt – Måla fält, sätt ut prickar, dra linjer, ta sikte på, jämför… Att samtala runt en bild hjälper gruppen runt bordet att förstå varandra. Därför är också orden avskalade till enklast möjliga, för att undvika jargong och kanske missförstånd.

Material du behöver

Samtalskartan utskriven helst i större format än A4 och pennor.

Förberedelser

Ni behöver vara överens om vilket projekt, vilken process eller verksamhet ni utgår ifrån. Och om ni funderar på ”hur mycket *’de’* är med i olika skeden behöver ni runt bordet vara överens om vilka grupper av deltagare ni diskuterar. ”Vi i projektgruppen och de som använder våra resultat” eller ”Vi i personalen och de brukarna/ kunderna/ invånarna”… eller vad det nu må vara.

Genomförande

Var och en funderar på samarbetet/ delaktigheten ni ska tala om individuellt och noterar för sig själva några poänger som kan vara av vikt.

Låt någon i gruppen börja och beskriva sin bild av vad samverkan är eller har varit i kartans olika delar. Låt denne någon tala till punkt. Näste som talar håller med och/eller lägger sitt perspektiv till bilden. Ni kan välja att fortsätta rundan eller att välja ett synsätt på samverkan som kommit upp och utgå från det. Verktyget är tänkt att vara er karta och har därför inte en genomförandeplan från start till slut av ert samtal. Men den gemensamma visuella bilden av ert arbete bör hjälpa er till samsyn och fokus på rätt saker i ert arbete.

Kartans delar

Kartan bygger på många olika modeller av en designprocess eller projektplan, men är inte tänkt att ha en tydlig början eller slut då processer går in i varandra i cykler och ett förlopp kan ha startat i olika faser av ”förra” cykeln. Kartan är också uppbyggd i tio cirklar vilket gör det lätt för den som vill att se ”mängd” i respektive fält. Det står er dock fritt att navigera mellan punkter/ mängd delaktighet eller fundera på ”hur mycket klockan är” i bilden exempelvis. Nedan finns en liten förklaring på respektive fält, även med föreslagna synonymer som kan användas beroende på innehållet i just ert arbete.

TALA

– envägskommunikation, information. Endast en part uttalar sig för att ge information till någon annan. Exempelvis marknadsföring, informationskampanj, samhällsinformation eller när bara en part tar första steget.

LYSSNA

– envägskommunikation, aktivt lyssna och förstå varandras perspektiv utan att försöka påverka.

Kunskapsinhämtning och inlärning utan att påverka den information som samlas in. Exempelvis omvärldsanalys eller studiebesök. Det kan också vara att parterna studerar / lyssnar in hur andra deltagare fungerar och tänker.

DIALOG

– samtal, tvåvägskommunikation. Att bryta perspektiv mot varandra och utifrån förståelse och empati för varandras sammanhang hitta helhetssyn, målkonflikter, överlappningar och gemensamma frågeställningar. I designprocesser skulle detta kunna liknas vid att formulera uppdraget.

LÖSA

– design, idéverkstad, konkretisera. Beroende på verksamhet eller process kan den här tårtbiten se väldigt olika ut. I vissa fall kanske det bara handlar om att ta beslut utifrån vad som kom fram i samtal, medan det i andra fall kan rymmas en hel designprocess i den här tårtbiten. Vilket problem ska lösas – och framför allt hur – arbetas det med här.

GÖRA

– implementera, verksamhet, verkstad, bygga, göra på riktigt, utföra. Beroende på vilka som använder kartan är det här såklart väldigt olika saker. För en del är det här den löpande kärnverksamheten, utförandet av arbete, medan det för andra är att faktiskt bygga eller implementera något nytt.

UTVÄRDERA

– återkoppla, följa upp, beskriva det som redan hänt, dra lärdomar och överföra kunskap till nästa steg, nästa projekt / process / gång.

Göteborgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.

GÖTEBORGS REGIONEN

www.goteborgsregionen.se